

Posudek diplomové práce Martiny Světlíkové Návěstí jevů pravopisu syntaktického

Domnívám se, že volba tématu není samoučelná, nýbrž velmi užitečná s ohledem na podceňování interpunkčních zásad v současné komunikaci psané či tištěné formy. Práce je vhodně koncipována, její kompozice výborně zvládnuta. Její kapitoly a podkapitoly tvoří logický a kompaktní celek, nechybí v nich ani zdůvodňování opodstatněnosti jejich zaměření.

Je třeba uznat, že cíl, který si diplomantka vytkla a specifikuje jej v Úvodu, byl beze zbytku splněn. To se týká nejen hlavní části – analýzy učebnic, nýbrž i části empirické, založené na ověřování úrovně znalostí a dovedností žáků 5. ročníku v jednotlivých oblastech syntaktického pravopisu.

Analýza jednotlivých řad alternativních učebnic českého jazyka od 2. po 5. ročník ZŠ je provedena velmi zevrubně a systematicky. Popis a výklad učební látky odpovídající zvolenému tématu je důkladný a podrobný. Její strukturu ve všech 24 učebnicích přehledně zachycuje tabulka (s.8). Jednotlivé lekce učiva skladební roviny autorka vhodně komentuje a prokládá krátkými citacemi stěžejních výkladových pasáží zkoumaných učebnic, zařazuje i zdokumentované názorné ukázky z učebnic, všímá si nových termínů. Diplomantka si správně uvědomuje, že jsou žáci schopni pochopit pravidla syntaktického pravopisu teprve po ovládnutí jednotlivých skladebních jevů.

V Úvodu empirické části diplomantka seznamuje s metodologií svého výzkumu, kdy na základě testů zjišťuje úroveň znalostí syntaktického pravopisu v 5. ročníku ZŠ. Postrádám zde pouze údaj o zdroji jazykového materiálu, s nímž žáci pracují. Jednotlivé úkoly jsou promyšleně a důmyslně koncipovány, zadání k nim jsou jednoznačně a přiměřeně formulována. Test je validní a snadno vyhodnotitelný. Jeho výsledky jsou zpracovány, precizně utříděny a prezentovány v tabulkách – včetně procentuálního vyjádření úspěšnosti jednotlivých úkolů. I tuto část diplomové práce pokládám za odborně bezchybnou. Správně následují metodická doporučení vyplývající z výzkumu, zaměřená na interpunkci - v ní žáci chybovali nejvíce – netvoří totiž na 1. stupni těžiště pravopisného výcviku. Od věci by jistě nebylo přiložit k práci ukázky několika vyplněných testů.

Didakticky přínosná, neboť v praktické výuce využitelná je sada pracovních listů vážících se k jednotlivým syntaktickým jevům korespondujícím s úkoly v testu.

Práce je v pořádku i po stránce jazykové, pouze ojediněle najdeme drobné nedostatky věcného charakteru (na s.5, 9.ř. zdola - „vhodné jazykové i zvukové prostředky“ – i zvukové prostředky studuje lingvistika) nebo stylizační nevhodnosti, jako např. „...tvůrci ... mysleli také na záda našich školáků...“ (s.6, 9.ř. zdola), na s. 49 (4.ř.) najdeme atrakci. Velké „O“ namísto malého („2.Období“ - s.5, 8.ř. zdola) lze pokládat za překlep.

Martina Světlíková prokázala dobrou orientaci ve skladebním a pravopisném didaktickém systému. Její práci považuji za velmi zdařilou a navrhuji ohodnotit ji klasifikačním stupněm **výborně**.

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
oponent

Rokycany 20. 5. 2013